НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ

Державна установа «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долішнього НАН України»

Ухвалено рішенням Вченої ради
ДУ «Інститут регіональних
досліджень імені М. І. Долішнього
НАН України»
Протокол №03 від 30 березня 2026 р.

ЗАТВЕРДЖЕНО
Директор ІРД НАН України
д-р екон. наук, професор
_____Тарас ВАСИЛЬЦІВ
«____» _____2026 р.

ПОЛОЖЕННЯ ПРО ЦЕНТР КОЛЕКТИВНОГО КОРИСТУВАННЯ НАУКОВИМ ОБЛАДНАННЯМ

Державної установи «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долішнього Національної академії наук України»

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Центр колективного користування науковим обладнанням Державної установи «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долішнього НАН України» (далі – Центр) є структурним підрозділом Державної установи «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долішнього НАН України» (далі – Інститут).

1.2. Центр створюється з метою забезпечення відкритого, ефективного та раціонального колективного доступу до наукового обладнання, технічних, інформаційних, обчислювальних та інших ресурсів Центру для проведення наукових досліджень, науково-технічних та інших дослідницьких робіт.

1.3. Центр у своїй діяльності керується Конституцією України, законами України, актами Президента України та Кабінету Міністрів України, нормативно-правовими актами у сфері науки і науково-технічної діяльності, актами Національної академії наук України, Статутом Інституту, наказами та розпорядженнями директора Інституту, іншими внутрішніми нормативними документами Інституту, а також цим Положенням.

1.4. Правовою основою діяльності Центру є Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність», зокрема положення щодо центрів колективного користування науковим обладнанням, та Примірне положення про Центр колективного користування науковим обладнанням, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 21 червня 2022 р. №703, у чинній редакції.

1.5. Центр не є юридичною особою та діє у складі Інституту.

1.6. Центр використовує майно, обладнання, приміщення, інформаційні, обчислювальні та інші ресурси Інституту відповідно до законодавства України, Статуту Інституту, цього Положення та інших внутрішніх документів Інституту.

1.7. Центр може використовувати власне найменування, логотип та інші засоби ідентифікації відповідно до вимог Інституту.

1.8. Центр здійснює свою діяльність на принципах відкритості, доступності, раціонального використання наукового обладнання, доброчесності, рівності користувачів, професійності, безпеки, міждисциплінарності та ефективного використання ресурсів.

2. МЕТА ТА ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ ЦЕНТРУ

2.1. Метою Центру є забезпечення відкритого, ефективного та раціонального колективного доступу наукових працівників, здобувачів освіти, наукових установ, закладів вищої освіти, інших установ, організацій та суб’єктів наукової і науково-технічної діяльності до наукового обладнання, інформаційних, обчислювальних та інших ресурсів Центру для проведення наукових досліджень, виконання наукових і науково-технічних проєктів, розвитку міждисциплінарної та міжінституційної співпраці, а також підвищення ефективності використання наукової інфраструктури Інституту.

2.2. Основними завданнями Центру є:

1. забезпечення доступу до наукового обладнання для проведення наукових досліджень і науково-технічних розробок;
2. сприяння реалізації державних, регіональних та інших наукових і науково-технічних програм та проєктів;

3. забезпечення ефективного та раціонального використання наукового обладнання Інституту;
4. проведення досліджень із використанням обладнання Центру;
5. надання послуг з користування науковим обладнанням відповідно до законодавства;
6. сприяння виконанню міждисциплінарних наукових досліджень;
7. залучення молодих учених, аспірантів, докторантів, здобувачів освіти та інших дослідників до використання сучасної дослідницької інфраструктури;
8. сприяння проведенню спільних досліджень Інституту з іншими науковими установами, закладами вищої освіти та організаціями України та інших держав;
9. сприяння розвитку міжнародного наукового та науково-технічного співробітництва;
10. створення умов для обміну науковими результатами, досвідом та методиками проведення досліджень;
11. забезпечення належного технічного стану, обліку, збереження та раціонального використання обладнання Центру;
12. розвиток та модернізація матеріально-технічної і дослідницької інфраструктури Центру;
13. сприяння впровадженню сучасних цифрових, інформаційних, комунікаційних та обчислювальних технологій у наукову діяльність Інституту.

3. НАПРЯМИ ДІЯЛЬНОСТІ ЦЕНТРУ

3.1. Центр здійснює діяльність відповідно до наукових напрямів Інституту та визначених ним пріоритетів наукової і науково-технічної діяльності.

3.2. Основними напрямами діяльності Центру є:

1. забезпечення технічної та організаційної підтримки наукових досліджень;
2. проведення та супровід дослідницьких заходів із використанням обладнання Центру;
3. проведення дистанційних, гібридних та очних наукових заходів із використанням відповідного обладнання;
4. відео-, аудіо- та мультимедійне забезпечення наукових конференцій, семінарів, круглих столів, засідань, презентацій та інших наукових заходів;
5. забезпечення роботи з інформаційними та обчислювальними ресурсами;
6. створення умов для використання цифрових засобів збору, обробки, зберігання та представлення наукової інформації;
7. технічна підтримка спільних наукових проєктів;
8. проведення навчань, консультацій, інструктажів та інших заходів, спрямованих на підвищення ефективності використання обладнання;
9. участь у підготовці та реалізації наукових проєктів, грантових заявок, міжнародних проєктів та інших ініціатив, спрямованих на розвиток дослідницької інфраструктури.

3.3. Перелік конкретних видів досліджень, робіт та послуг, які можуть виконуватися із використанням обладнання Центру, визначається відповідно до технічних можливостей обладнання, наукових напрямів діяльності Інституту та затверджених документів Центру.

4. НАУКОВЕ ОБЛАДНАННЯ ТА МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНА БАЗА ЦЕНТРУ

4.1. Матеріально-технічну основу діяльності Центру становить наукове, комп’ютерне, інформаційне, аудіовізуальне, презентаційне, енергетичне та інше обладнання, що використовується для забезпечення наукової, науково-технічної та організаційної діяльності.

4.2. Перелік обладнання, яке використовується Центром, затверджується у встановленому Інститутом порядку.

4.3. До складу обладнання Центру можуть входити:

- комп'ютерне та обчислювальне обладнання;
- аудіообладнання;
- відеообладнання;
- обладнання для проведення відеоконференцій;
- презентаційне та інтерактивне обладнання;
- обладнання для запису та трансляції наукових заходів;
- мережеве та комунікаційне обладнання;
- автономні та резервні джерела електроживлення;
- інше обладнання, необхідне для виконання завдань Центру.

4.4. Обладнання може перебувати на балансі Інституту або бути передане Центру у користування в установленому законодавством порядку.

4.5. Юридичні та фізичні особи можуть передавати наукове обладнання Центру, у тому числі в тимчасове безоплатне користування, без права його відчуження, відповідно до законодавства та укладених договорів.

4.6. Центр забезпечує належне використання обладнання, дотримання правил експлуатації, технічне обслуговування, облік та збереження обладнання відповідно до законодавства, технічної документації та внутрішніх документів Інституту.

5. КОРИСТУВАЧІ ПОСЛУГ ЦЕНТРУ

5.1. Користувачами обладнання та послуг Центру можуть бути:

1. наукові працівники Інституту;
2. наукові та науково-педагогічні працівники інших наукових установ та закладів вищої освіти;
3. аспіранти, докторанти, постдокторанти, молоді вчені та інші дослідники;
4. здобувачі вищої освіти – за відповідних умов та під наглядом відповідальних фахівців;
5. наукові установи;
6. заклади вищої освіти;
7. юридичні особи, які мають відповідні наукові або дослідницькі підрозділи;
8. інші суб'єкти наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності;
9. інші юридичні та фізичні особи у випадках та порядку, визначених законодавством.

5.2. Користувачі мають право отримувати доступ до обладнання та послуг Центру відповідно до затвердженого Регламенту доступу до наукового обладнання та користування ним.

5.3. Доступ до обладнання може здійснюватися безоплатно або на платній основі відповідно до законодавства, затвердженого кошторису, договорів та встановленого порядку.

5.4. Доступ до обладнання, яке потребує спеціальної кваліфікації, допускається лише для осіб, які пройшли відповідне навчання, інструктаж або працюють під наглядом уповноваженого фахівця.

6. ПОРЯДОК ДОСТУПУ ДО ОБЛАДНАННЯ

6.1. Доступ до обладнання Центру здійснюється відповідно до Порядку користування обладнанням Центру колективного користування науковим обладнанням ДУ «Інститут

регіональних досліджень імені М. І. Долішнього НАН України» доступу до наукового обладнання та користування ним, затвердженого в установленому порядку.

6.2. Для отримання доступу користувач подає заявку, в якій зазначаються:

- відомості про користувача;
- мета використання обладнання;
- вид дослідження, роботи або заходу;
- необхідне обладнання;
- бажаний термін та тривалість використання;
- інші відомості, необхідні для організації роботи.

6.3. Розподіл часу роботи обладнання здійснюється з урахуванням технічних можливостей обладнання, наукової доцільності, черговості заявок, пріоритетності наукових проєктів та інших критеріїв, визначених Регламентом доступу.

6.4. У разі одночасного надходження декількох заявок пріоритет може надаватися дослідженням, що виконуються в межах державних, академічних, міжнародних та інших наукових проєктів, а також дослідженням, що мають важливе наукове або суспільне значення.

6.5. Центр має право відмовити у доступі до обладнання у разі:

- відсутності технічної можливості виконання запланованих робіт;
- невідповідності роботи технічним характеристикам обладнання;
- порушення правил користування обладнанням;
- загрози пошкодження обладнання;
- відсутності необхідної кваліфікації користувача;
- проведення робіт, заборонених законодавством;
- інших обставин, передбачених Регламентом доступу.

7. ОРГАНІЗАЦІЯ РОБОТИ ЦЕНТРУ

7.1. Робота Центру організовується відповідно до планів роботи Інституту, планів наукової діяльності Центру, затвердженого графіка роботи обладнання та заявок користувачів.

7.2. Центр забезпечує:

1. організацію доступу до обладнання;
2. ведення обліку використання обладнання;
3. технічне обслуговування обладнання;
4. контроль дотримання правил експлуатації;
5. консультаційну та методичну підтримку користувачів;
6. організацію навчання та інструктажу користувачів;
7. ведення відповідної документації;
8. підготовку інформації про діяльність Центру;
9. формування пропозицій щодо модернізації та розвитку матеріально-технічної бази.

7.3. На кожну одиницю обладнання за необхідності розробляється інструкція щодо її використання.

7.4. У разі необхідності для роботи з окремим обладнанням визначаються відповідальні працівники.

8. КЕРІВНИЦТВО ЦЕНТРОМ

8.1. Центр очолює керівник Центру, який призначається на посаду та звільняється з посади директором Інституту відповідно до законодавства та внутрішніх документів Інституту.

8.2. Керівник Центру безпосередньо підпорядковується директору Інституту або іншій посадовій особі, визначеній наказом про створення Центру.

8.3. Керівник Центру:

1. організовує діяльність Центру;
2. забезпечує виконання завдань Центру;
3. організовує доступ користувачів до обладнання;
4. забезпечує дотримання правил експлуатації обладнання;
5. організовує технічне обслуговування обладнання;
6. бере участь у формуванні планів роботи Центру;
7. готує пропозиції щодо розвитку та модернізації Центру;
8. організовує ведення обліку використання обладнання;
9. координує підготовку інформації про діяльність Центру для розміщення на вебсайті Інституту;
10. представляє Центр у межах наданих повноважень;
11. забезпечує виконання вимог охорони праці, пожежної безпеки та інших вимог безпеки;
12. виконує інші функції, передбачені цим Положенням та законодавством.

8.4. Керівник Центру не має права самостійно розпоряджатися майном та обладнанням Інституту, якщо такі повноваження не надані йому у встановленому законодавством та внутрішніми документами Інституту порядку

9. ПРАВА ЦЕНТРУ

9.1. Центр має право:

1. організовувати використання обладнання відповідно до встановленого порядку;
2. отримувати від структурних підрозділів Інституту інформацію, необхідну для виконання завдань;
3. подавати керівництву Інституту пропозиції щодо придбання, модернізації, ремонту та заміни обладнання;
4. ініціювати укладення договорів про співпрацю з науковими установами, закладами вищої освіти, підприємствами та іншими організаціями;
5. брати участь у підготовці грантових заявок та проєктів, спрямованих на розвиток дослідницької інфраструктури;
6. організовувати навчання та консультації користувачів;
7. залучати у встановленому порядку фахівців інших структурних підрозділів Інституту та сторонніх організацій;
8. здійснювати інші права відповідно до законодавства та цього Положення.

10. ФІНАНСУВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ЦЕНТРУ

10.1. Фінансове забезпечення діяльності Центру здійснюється відповідно до законодавства та фінансових можливостей Інституту.

10.2. Джерелами фінансування діяльності Центру можуть бути:

1. кошти загального фонду державного бюджету;
2. кошти спеціального фонду Інституту;
3. кошти, отримані від виконання науково-дослідних та науково-технічних робіт;
4. кошти від надання платних послуг у випадках та порядку, передбачених законодавством;
5. гранти та кошти міжнародних програм;
6. кошти проєктів та програм;
7. благодійні внески та пожертви;
8. інші джерела, не заборонені законодавством.

10.3. Платні послуги Центру надаються відповідно до законодавства, затвердженого кошторису та договорів.

10.4. Кошти, отримані від надання платних послуг, використовуються відповідно до законодавства на утримання та розвиток Центру, технічне обслуговування та модернізацію обладнання, забезпечення його функціонування та оплату праці працівників, залучених до виконання відповідних робіт.

10.5. Вартість платних послуг визначається відповідно до законодавства та внутрішніх документів Інституту.

11. НАУКОВІ РЕЗУЛЬТАТИ ТА ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

11.1. Центр забезпечує належний облік використання обладнання та результатів діяльності, проведеної з його використанням.

11.2. Інформація про Центр розміщується на офіційному вебсайті Інституту.

11.3. Відповідно до законодавства та з урахуванням обмежень щодо інформації з обмеженим доступом на вебсайті може розміщуватися:

1. інформація про Центр;
2. перелік обладнання;
3. основні технічні характеристики обладнання;
4. інформація про напрями використання обладнання;
5. перелік послуг;
6. порядок доступу до обладнання;
7. графік використання обладнання;
8. форма заявки;
9. контактна інформація;
10. інформація про наукові дослідження та проєкти;
11. інформація про результати діяльності Центру;
12. інша інформація, передбачена законодавством.

11.4. Інформація про результати наукових досліджень, отримані з використанням обладнання Центру, оприлюднюється з дотриманням вимог законодавства щодо авторського права, інтелектуальної власності, персональних даних, інформації з обмеженим доступом та умов відповідних договорів.

12. НАУКОВА СПІВПРАЦЯ

12.1. Центр сприяє розвитку співпраці Інституту з:

- науковими установами НАН України;

- іншими науковими установами України;
- закладами вищої освіти;
- органами державної влади та місцевого самоврядування;
- підприємствами та організаціями;
- міжнародними науковими установами та організаціями;
- іншими суб'єктами наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності.

12.2. Співпраця може здійснюватися шляхом:

1. виконання спільних досліджень;
2. реалізації спільних проєктів;
3. проведення наукових заходів;
4. обміну досвідом;
5. організації стажувань та навчання;
6. спільного використання дослідницької інфраструктури;
7. підготовки та реалізації міжнародних проєктів;
8. інших форм, що не суперечать законодавству.

12.3. Участь інших наукових установ, закладів вищої освіти та юридичних осіб у діяльності Центру може здійснюватися на підставі відповідних договорів, зокрема договорів про спільну діяльність без створення юридичної особи та без об'єднання вкладів, відповідно до законодавства.

13. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

13.1. Працівники Центру та користувачі обладнання несуть відповідальність за дотримання законодавства, цього Положення, Регламенту доступу, інструкцій з експлуатації обладнання, правил охорони праці та інших встановлених вимог.

13.2. Користувачі несуть відповідальність за пошкодження обладнання, спричинене порушенням правил його використання, у порядку, встановленому законодавством та відповідними договорами.

13.3. Працівники Центру несуть відповідальність за належне виконання своїх посадових обов'язків відповідно до законодавства та внутрішніх документів Інституту.

14. СТВОРЕННЯ, РЕОРГАНІЗАЦІЯ ТА ПРИПИНЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ЦЕНТРУ

14.1. Центр створюється, реорганізовується та припиняє діяльність у порядку, встановленому законодавством, Статутом Інституту та внутрішніми нормативними документами Інституту.

14.2. Рішення щодо створення, реорганізації або припинення діяльності Центру оформлюється відповідним наказом директора Інституту після проходження необхідних погоджень.

14.3. У разі припинення діяльності Центру питання щодо подальшого використання обладнання, документації, інформаційних ресурсів та іншого майна вирішуються відповідно до законодавства та внутрішніх документів Інституту.

15. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

15.1. Це Положення набирає чинності з дня введення його в дію наказом директора Інституту, якщо інше не визначено наказом.

15.2. Зміни та доповнення до цього Положення вносяться у порядку, встановленому для його затвердження.

15.3. У разі зміни законодавства України положення цього документа застосовуються в частині, що не суперечить чинному законодавству.

15.4. Питання діяльності Центру, не врегульовані цим Положенням, регулюються законодавством України, Статутом Інституту, наказами та іншими внутрішніми нормативними документами Інституту.

15.5. Невід'ємними документами, що регламентують діяльність Центру, можуть бути:

- Регламент доступу до наукового обладнання та користування ним;
- перелік обладнання Центру;
- інструкції з експлуатації обладнання;
- правила безпеки під час роботи з обладнанням;
- порядок подання та розгляду заявок;
- порядок надання платних послуг;
- інші документи, затверджені у встановленому порядку.